

VEREENIGING VAN NEDERLANDSCHE TANDARTSEN

REDE VAN DEN VOORZITTER TER GELEGENHEID VAN
HET 30-JARIG BESTAAN DER VEREENIGING.

*Gehouden ter Algemeene Vergadering van 28 April 1934
in Utrecht.*

Er zijn momenten in het leven, waarop men geplaatst wordt voor een taak, waartegen men zich niet voelt opgewassen; momenten, waarop men zou wenschen te beschikken over het palet van een Rembrandt, over de stem van een Caruso, om zijn gevoelens te uiten. Degene, die over deze middelen niet beschikt, moet en mag vertrouwen, dat hij niettemin zijn doel zal bereiken, wanneer hij slechts eerlijk meent wat hij zegt.

Bij de herdenking van het dertigjarig bestaan van de Vereeniging van Nederlandsche Tandartsen verzoek ik de aanwezigen allereerst zich van hun zetels te verheffen en met mij eenige oogenblikken van stilte te wijden aan de nagedachtenis van Dr. Th. Dentz.

Nadat de leden aan dit verzoek hebben voldaan, vervolgt de voorzitter aldus:

Dr. Th. Dentz is ons allen steeds tot voorbeeld geweest. Dat de Vereeniging dit beseft heeft, blijkt hieruit, dat zij de hoogste onderscheiding die zij kan verleenen, heeft gegoten in den vorm van een medaille, die zijn beeltenis en zijn naam draagt. Hij was de nestor, die stond voor ons nobele vak, toen daaraan nog veel ontbrak aan aanzien en prestatie. De Vereeniging volgt zijn voorbeeld na, door te trachten aan de tandheekunde meer aanzien te geven en hare prestaties te verhoogen.

Het dertigjarig jubileum der Vereeniging doet in meer dan een opzicht denken aan een medaille, die haar voorzijde en haar keerzijde heeft. Het vereenigingsleven biedt vele redenen tot

tevredenheid. Persoonlijk heeft de voorzitter de negentien laatste jaren meegemaakt, maar de elf jaren die daaraan voorafgingen zijn waarschijnlijk voor het leven van de Vereeniging de belangrijkste geweest. Een betrekkelijk kleine groep, veertien menschen, heeft het initiatief genomen tot de oprichting en is er in geslaagd, zooveel van zichzelf te geven, dat zij een aantal collegae om zich wist te verzamelen. Zoo is hun groepje ten slotte uitgegroeid tot een vereeniging, die 341 leden telt. Bezie men nu de eene zijde van de medaille, dan is het een prachtig resultaat, dat 341 tandartsen in ons kleine landje samenwerken met het uitsluitende doel, de tandheelkunde op een hooger wetenschappelijk peil te brengen en elkander mede te deelen van ieders weten en kunnen. Maar keert men de medaille om, dan vraagt men zich af, of men het niet moet betreuren, dat van de ruim duizend Nederlandsche tandartsen niet meer dan 341 bij de Vereeniging zijn aangesloten. Intusschen, indien eens al deze meer dan duizend lid waren, dan zou wellicht het groote aantal veel verloren doen gaan van het persoonlijk, vriendschappelijk contact, waarvan het vereenigingsleven thans doortrokken is. In de vergaderingen heerscht altijd een aangename stemming, de discussies worden gevoerd in vriendschappelijken geest en de voorzitter heeft dientengevolge een gemakkelijke functie.

Zoo is het in de geschiedenis van de Vereeniging altijd geweest. Die geschiedenis is vastgelegd in twee omvangrijke boeken. Het eerste verhaalt van het bestaan van de Vereeniging gedurende de eerste tien jaren, en het is aangeboden door den volijverigen, toenmaligen secretaris Salomons, bij zijn aftreden. Edel heeft, toen hij als secretaris afscheid nam, dat voorbeeld gevolgd en het volgende vijftiental jaren beschreven. Wanneer men deze beide werken raadpleegt, dan verneemt men geen wanklanken; het was alles vriendschap en harmonie en dat is een verblijvend feit.

Elders moet men zich vaak bezorgd maken over de toekomst van de tandheelkunde in Nederland. Strijd moet worden gevoerd tegen wanbegrippen omtrent de tandheelkunde en haar beteekenis voor de samenleving, tegen onverdiende verwijten, welke men tot de tandartsen richt. Hoezeer de juistheid daarvan in het algemeen moet worden ontkend, toch vraagt men zich wel eens af, of er niet sommigen zijn, die het er naar gemaakt hebben. Er zijn nog al te velen, die niet sterk genoeg zijn, die niet genoeg liefde hebben voor hun vak om pal te staan voor goede ideeën.

Dat is de keerzijde van de medaille, maar in deze Vereeniging

komt alleen de mooie voorzijde aan het licht. Slechts in weinige groepen ziet men wat men hier vindt: dat men bijeen komt, niet gedreven door concurrentie-zucht, maar door den wensch om elkander met zijn kennis te verrijken. In de vergaderingen voeren vaak collegae het woord, die het resultaat van jarenlang werken zonder eenige reserve afstaan, die alle anderen laten profiteeren van hun moeizamen arbeid. Dat is de voorkant van de medaille, iets moois, iets wat niet hoog genoeg gewaardeerd kan worden. Hier is een van de weinige eilandjes in de maatschappij, waarop menschen staan die hetzelfde vak uitoefenen, maar die elkander niet bestrijden, doch juist elkander helpen om dat vak uit te oefenen naar beste weten, zooals ieder van hen beloofd heeft op het oogenblik, dat hij zijn bul in ontvangst mocht nemen. Zoo lang de Vereeniging kan steunen op die gezindheid zal zij blijven een monument ter eere van de uitoefening van de tandheekunde in Nederland. Gelukkig zijn er nog steeds velen, die daarin trouw zijn. Moge het werk, gezamenlijk in deze vereeniging gedaan, een zoodanig licht uitstralen, dat de gemeenschap ten slotte leert, dat de tandheekunde niet is fabricatie van kunstgebitten (zooals de nieuwe wet op de omzetbelasting zou willen doen gelooven), maar een professie, die haar diensten wensch te geven naar beste weten; het beste weten niet van één man, maar van dien eenen man getoetst aan het beste weten van de grootsten van zijn vakgenooten.

Het is niet alleen te wenschen en te hopen, het is een stelligheid, dat in de volgende dertig jaren meer zal worden bereikt en dat de voorzitter die over dertig jaren een dergelijke vergadering zal mogen toespreken nog meer reden zal hebben om trotsch te zijn dan de tegenwoordige voorzitter.

Laat men toch vooral niet vergeten, dat de komende dertig jaren zullen staan op de thans afgeloopen periode. Het werk van de voorgangers, van de pioniers, bepaalt den geest van de Vereeniging. Mogen leden en bestuur, voorgegaan door menschen die hen inspireeren om alles te geven wat zij te geven hebben, tezamen den juisten weg vinden. Mogen zij in hun hart steeds dragen erkentelijkheid tegenover hen die het initiatief genomen hebben om de Vereeniging op te richten en die haar door de eerste moeilijke jaren heen gevoerd hebben in goede banen.

Met dezen heilwensch verklaar ik de jubileumvergadering voor geopend. *).

*) Het verslag van deze vergadering zal in een volgend nummer worden opgenomen. Secr.

Dr. TH. DENTZ-MEDAILLE.

Het afgelopen halfjaar was voor de Vereeniging van Nederlandsche Tandartsen een belangrijk tijdvak, daar o.a. in April voor de eerste en in Juni voor de tweede maal in 1934, haar hoogste onderscheiding, de Dr. Th. Dentz-Medaille, aan twee harer leden werd toegekend.

De eerste uitreiking had plaats in de Jaarvergadering van 28 en 29 April j.l. aan lector Bakker.

De voorzitter constateerde toen, dat in de Algemeene Vergadering van 25 November 1933, op voorstel van het Bestuur, onder luid applaus was besloten, aan collega B. R. Bakker, uit hoofde van de groote verdienste, die hij voor de Nederlandsche tandheekunde heeft, ter gelegenheid van zijn 25-jarig tandartsjubileum uit te reiken, de Dr. Th. Dentz-Medaille en het Bestuur te machtigen, daartoe de noodige stappen te doen.

Zich richtende tot lector Bakker, tot den collega en persoonlijke vriend Bakker, noemde de voorzitter het uitvoering geven aan dit besluit een bijzonder aangename taak.

De Dr. Th. Dentz-Medaille werd ingesteld in Mei 1927, en werd toen dadelijk uitgereikt aan Dr. Th. Dentz en aan collega Klinkhamer. Daarna is zij nog eenmaal uitgereikt aan collega Nord. Aan deze drie namen wordt thans de naam van B. R. Bakker toegevoegd, hetgeen wil zeggen, dat deze naam wordt beschouwd, als te behooren aan een van de weinige uitverkoeren, in dezen kring van collega's.

In de 25 jaren, dat Bakker tandarts is, heeft hij zich aan zijn vak gewijd en daaraan veel gegeven. Als uitdrukking van hun gevoel van groote dankbaarheid geven zijn collega's hem nu deze medaille. Bakker is geen vriend van onderscheidingen, de hoop wordt echter uitgesproken, dat hij deze medaille een plaats zal geven, waar hij haar vaak zal zien, en dat zij hem dan moge vertolken, de buitengewoon groote waardeering, welke leeft onder de collega's, voor hetgeen hij heeft verricht.

Voor velen is hij voorganger en leermeester geweest en voor allen een voorbeeld als wetenschappelijk werker en helder denker. Op het Instituut heeft hij van zijn afdeeling iets gemaakt, waarvan aan geen enkele buitenlandsche Universiteit de weerga is te vinden.

In vele vergaderingen hebben de leden van deze Vereeniging mogen profiteeren van hetgeen lector Bakker bedacht en gevonden heeft.

Bakker antwoordde, dat het hem moeilijk valt, op deze

woorden van den voorzitter, tevens zijn persoonlijken vriend, te antwoorden. Hij waardeert die woorden ten zeerste.

De penning, zoo zegt hij, vertoont de beeltenis van zijn leermeester; van den man, die het verstond, anderen, jongeren, aan het werk te zetten, hun eerzucht wakker te roepen, het gevoel bij hen te wekken, dat zij verplichtingen op zich hadden genomen, die zij verder moesten blijven vervullen. Aan dezen man heeft hij te danken, dat de professie hem een bijna volledige vulling van zijn leven heeft gegeven, zoodat de tandheekkunde hem nog niet voor een tiende deel te danken heeft wat hij zelf aan de tandheekkunde dankt.

De professie, en enkele leden daarvan in het bijzonder, hebben spr. teruggebracht van de opvatting, dat een huldiging een afkeurenswaardige bezigheid zou zijn, die eigenlijk niemand moest ondergaan. Hij betuigt daarvoor zijn dank en hij eindigt met den wensch, dat de jongere collega's evenals hij zelf zullen vinden in het vak, in het werk en in de menschen, een schat voor het leven; waaraan deze onderscheiding veel toevoegt; hoewel zij toch weer in het niet zou moeten vallen tegenover de groote innerlijke waarden, die het vak en de menschen hem gegeven hebben en waarvoor hij van harte dankbaar blijft.

* * *

De tweede uitreiking der medaille n.l. aan collega L. M. W i l l e m s e, had plaats, toen ter gelegenheid van de Algemeene Vergadering van de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheekkunde op 30 Juni j.l. te Scheveningen, een buitengewone algemeene vergadering van onze Vereeniging tegelijkertijd werd belegd, waarbij ook de echtgenoot van onzen gehuldigden collega aanwezig was.

In die vergadering was het *Bakker*, die op verzoek van den voorzitter, de gevoelens van bestuur en leden tegenover dezen zilveren jubilaris vertolkte.

Het woord richtende tot zijn vriend Willemse, laat hij allereerst uitkomen, dat het eigenlijk onnoodig is, uit hoofde van de verdienste en de intellectueele prestaties van dezen collega, het formeele besluit tot toekenning der medaille te motiveeren. Toch meent hij het woord te moeten voeren, niet alleen omdat er buiten die vergadering menschen zijn, die ons gehuldig niet begrijpen, zooals blijkt uit een anonieme circulaire, afkomstig uit Amsterdam, waarvan de nobele stellers thans de eer genieten, dat hun persiflage mede uitgangspunt is van zijn beschouwing

en wier meelijwekkende verdwazing, dan ook nader onder de oogen wordt gezien, maar voornamelijk en in de eerste plaats om de beweging van vele harten te vertolken en eens te getuigen.

Spreker is ervan overtuigd, dat er geen tandarts in Holland is, die van de tandheelkunde in haar geheel zooveel weet en zooveel kan als Willemse.

Aan de hand van het beeld, dat de levensinhoud van ieder mensch kan worden voorgesteld door een kegel met de basis „wij” en de hoogte „ik,” toont Bakker, hoezeer het „wij”-gevoel van Willemse sterker is dan zijn „ik”-gevoel, hoe weinig „Streber” hij is, en in hoe sterke mate bij hem zijn vak op den voorgrond staat. De student Willemse demonstreerde dit reeds; voor hem gold, nog voordat hij zijn bul had verworven, de stelling, dat onverschillig langs welken weg men tot zijn beroep komt, er geen slecht gekozen beroep bestaat. In een tempo, dat de meesten slechts op de korte baan kunnen volhouden, uiterlijk nogal stug, geconcentreerd op zijn werk, het doel voor oogen, dwong hij de tandheelkunde zijn bezit te worden. Willemse werkte niet om niet te zakken, hij werkte om te slagen. Examen is voor hem geen middel voor het diploma, en het diploma is geen middel voor het verdienen van het dagelijksch brood, neen, het middel zelf wordt doel, werken zelf is doel, is het positieve, is het los van het „ik,” is het objectief-zakelijke, dat geen tegenslag en geen kleineering kent, waaraan geen afgunst kan raken en dat uitsluitend de zuivere vreugde geeft.

Bij het beschouwen van Willemse valt weg de verdeling in den werker en den mensch, omdat zij, in zijn gedachten, noodwendig een moeten zijn. Daarin ligt de verklaring voor deze figuur, voor wie vak en werk, patienten en collega's conglomereren tot een groot geheel, waarvan hij zich allerminst het belangrijke middelpunt voelt.

En daardoor alweer is slechts te verklaren de breedheid van zijn belangstelling, de „wij”-basis op het horizontale vlak is zoo heel groot en zijn „ik” verheft er zich zoo weinig boven.

Spreker wijst er vervolgens op, zonder in details te treden, dat elke der vele publicaties van den jubilaris een fundamentele studie beteekent, dat er geen woord in staat, of het is verantwoord, en dat ieder die de betreffende onderwerpen bestudeert met vrucht teruggrijpt maar wat die artikelen bevatten, terwijl van dit werk ook belangrijke gedeelten in het buitenland verschenen, waar dit werk en zijn persoon hoogelijk worden gewaardeerd.

Dankbaarheid en hoogachting zijn de grondtonen, die in deze vergadering weerklank vinden, niet alleen bij hen, bij wie die hoogachting jegens Willemse rijpte tot warme vriendschap, maar ook bij allen die hier aanwezig zijn en bij het groote aantal dergenen die Willemse niet eens persoonlijk kennen. Want nooit zocht hij eer of ambt. Steeds onderscheidde hij zich door zijn werk en door zijn hooge menscheijkheid. Zij allen hebben Willemse dan ook iets te zeggen, vervolgt spreker, zij zeggen dit:

Wij, middelmaatmensen, wij hebben behoefte aan nog andere leiding dan onze besturen ons kunnen geven. Zij zijn hoogstens de rookkolommen, die onze bakens zijn bij den dag. Maar dan zien wij in jou, Willemse, als het donker is, een der lichtende vuurkolommen.

Nadat de vergadering den jubilaris staande heeft toegejuicht en de voorzitter hem de Dr. Th. Dentz-Medaille met bijgevoegde oorkonde heeft overhandigd, krijgt W i l l e m s e zelf het woord:

Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heeren!

Een Fransch schrijfster heeft eens tot hare lezers de vraag gericht: „Je, est-il le meilleur commencement?” en het beste antwoord luidde: „Oui, c'est le plus sincère.” Met deze uitspraak voor oogen, waag ik het er op, niet alleen met mijzelf te beginnen, maar het ook grootendeels over mijzelf te hebben.

Ik was en ben mij bewust, dat het mij buitengewoon moeilijk zal vallen te antwoorden op de treffende rede, welke ik zoeven van mijn vriend *Bakker* heb gehoord, want het is nu eenmaal niet een ieder gegeven zijn gedachten en gevoelens onder juiste woorden te brengen. Mijn vrouw althans heeft destijds tegen mij gezegd: „Ik geloof, dat je beter een afdruk kunt nemen, dan een indruk kunt weergeven,” en als ik toen al niet zoozeer daarvan overtuigd was, dan weet ik nu wel, dat zij volkomen gelijk had. Ik kan dus beter een afdruk nemen, dan een indruk weergeven, waaruit dan de conclusie te trekken valt, dat ik blijkbaar sterker ben in het nemen dan in het geven, iets waar ik eerst niet aan wilde, maar waar ik mij bij heb neergelegd.

Als U mij permitteert nog even door te gaan over dat geven en nemen, of liever over dat geven en ontvangen, dan vindt U wel goed, dat ik mijn patiëntenkring daar liever buiten laat en mij beperk tot mijn tandheelkundig leven buiten te praktijk. Overdenkende wat ik in deze afgelopen 25 jaar heb ontvangen

en gegeven, kan ik ondanks de vriendelijke woorden van Bakker toch niet anders dan tot het besluit komen, dat de balans wel zeer sterk naar de zijde van het ontvangen overslaat.

Het moment, waarop ik, een kwart eeuw geleden, mijn diploma uit de handen van den voorzitter der examencommissie mocht ontvangen, is het begin geweest van een ononderbroken gelukkig gevoel. Dit gevoel verlaat mij zelfs niet, integendeel, hernieuwt zich ieder jaar — het zal u misschien vreemd klinken — bij het invullen van mijn belastingbiljet! Evenals de meesten uwer, zie ook ik dit formulier een beetje met een scheel oog aan; maar één vraag is er, die ik immer graag beantwoord: „Wat is uw beroep?” Nu zult u begrijpen, dat het niet die eenvoudige titel „tandmeester” of „tandarts” is, die mij zoo'n gevoel geeft een gebenedijde sterveling te zijn, maar het feit, dat ik een beroep mag uitoefenen waarvan ik zooveel houd en waarmee ik iederen dag opnieuw met de grootste animo, ook nog na 25 jaar, aanvang. De uitoefening van ons mooie vak alleen reeds geeft mij een dagelijks wederkeerend genot. Sprak ik dus te veel toen ik zei, dat ik van de tandheelkunde zeer veel heb ontvangen?

En nu terugdenkende aan de velen, die mij in de afgelopen kwart eeuw hebben geholpen, voorbeeldeloos geholpen in mijn streven, steeds weer opnieuw kennis te nemen van het nieuwe, dat zoo onafgebroken in ons vak verschijnt, dan kan ik niet anders dan verklaren, dat ik zeer veel van die velen heb ontvangen. Nooit zou ik met eigen krachten hebben bereikt wat thans bereikt is, wanneer ik dien steun had moeten missen. Het moge waar zijn, dat het van veel waarde is boeken en tijdschriften te lezen, maar meer nog is noodig het in aanraking komen met de vooraanstaanden in ons vak, omdat men uit hun demonstraties en explicaties zoo oneindig veel meer leert, dan uit publicaties mogelijk is.

In die richting denkend gaan mijn gedachten met bijzonder groote dankbaarheid uit naar *Gysi*, naar wijlen *Weiser*, naar *Gottlieb*, *Sicher*, kortom naar de geheele Weenske school, naar *Kantorowicz* en *Balters*. Het zou mij weinig moeite kosten ook uit ons land u een heele reeks van namen te noemen, die meegewerkt hebben aan mijn tandheelkundige ontwikkeling. Ik zal dit liever nalaten, al ware het enkel uit vrees een van de velen te vergeten. Want, nietwaar, het is moeilijk allen te overzien zonder iemand over het hoofd te zien. Maar het is ook niet noodig, gij kent ten slotte die namen evengoed als ik ze ken.

Laat ik mij dus beperken en zeggen, dat ik buitengewoon veel ontvangen heb en mij zeer verplicht gevoel tegenover het Tand-

heelkundig Genootschap, de Vereeniging van Nederlandsche Tandartsen en de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde.

Dames en Heeren! Ik begrijp, dat het u moet vervelen te luisteren naar die lange opsomming van alles wat ik in 25 jaar heb ontvangen, maar ik moest er toch even over uitweiden, om u duidelijk te maken, hoe ik met een gevoel van volkomen schuldenaar tegenover de professie mijn zilveren jubileum heb toegemoet gezien. En nu moet ik dan zulke vriendelijke woorden hooren uit den mond van Bakker, om tot het besef te komen, dat die profesie blijkbaar een anderen kijk hierop heeft en dat zij mij zelfs waardig acht een belooning te ontvangen. Aan de discussie over dit voorstel heb ik niet kunnen deelnemen, dank zij het sluwe overleg van een paar collega's. Ik maak hun daar geen verwijt van, zal ook met geen bezwaren aankomen, want te gaarne ontvang ik deze medaille en mochten er eens momenten volgen, waarin twijfel bij mij opkomt, of die onderscheiding verdiend is, dan zal ik denken aan de regels uit het gedicht van Boutens.

Geven is licht, maar o ontvangen —
Daar is geen werk zoo zwaar als dit.

En zooals u zoeven van mij gehoord hebt, heb ik althans op het gebied van ontvangen heel wat gepraeesteerd.

Alzoo, Mijnheer de Voorzitter!, heb ik met grenzenlooze vreugde deze medaille uit uw handen aangenomen. Hoe ver iets van ons afstaat, bemerken wij pas, wanneer het naderbij is gekomen en nu de medaille daar voor mij ligt, zoo nabij, en het mij lijkt, of mijn oude leermeester mij goedkeurend toeknikt, nu eerst besef ik, hoe ver in mijn gedachten deze medaille van mij verwijderd is geweest. Zooveel te grooter is dan ook de verrassing voor mij en des te meer ben ik er mee verheugd. Bij alle gevoelens die mij thans bezielen, is er één van overheerschende grootte: dat is het gevoel van erkentelijkheid.

Gaarne neem ik dan ook deze gelegenheid te baat mijn hartelijken dank uit te spreken aan het bestuur van de Stichting Wetenschappelijk Tandheelkundige Arbeid voor het initiatief, dat het genomen heeft voor de uitreiking van deze onderscheiding en daarnaast aan het bestuur der Vereeniging van Nederlandsche Tandartsen, dat dit voorstel in de Jaarvergadering heeft willen brengen en in de derde plaats aan u Dames en Heeren leden van de Vereeniging van Nederlandsche Tandartsen, die dit voorstel hebt willen aannemen.

Ten slotte, Bakker, kom ik tot u nog even met mijn woord van hartelijken dank voor de woorden van lof en waardeering, die Gij tot mij hebt gesproken. Ik hoop, dat gij met dit weinige tevreden zult zijn, omdat het mij werkelijk niet zoo gemakkelijk is, zooals ik zei, nog meer woorden te vinden om beter uit te drukken wat ik gevoel. Ik verklaar nogmaals: ik dank je hartelijk.

Tot slot zegt de *voorzitter* in antwoord op hetgeen de jubilaris heeft gezegd, dat, waar deze altijd goed gedocumenteerd is als hij spreekt, hij het dezen keer niet is geweest. Hij heeft zich schromelijk vergist en is geen dank verschuldigd aan de W.T.A., noch aan het bestuur der Vereeniging, maar aan de vergadering van den vorigen keer. Want men wenschte toen juist regelen te stellen voor de uitreiking van de Dr. Th. Dentz-medaille en verlangde, dat die weloverwogen zou worden gegeven. Het bestuur stelde daarom voor, dat voortaan de hiërarchische weg zou worden gevolgd: de W.T.A. zou voorstellen, het bestuur erover oordeelen en de vergadering zou sanctioneeren. Toen het bestuur hierop geen oppositie verwachtte, rees plotseling een storm van verontwaardiging op, omdat men vreesde, dat daardoor de gelegenheid zou ontbreken Willemse deze medaille op zijn 25-jarig feest uit te reiken. Aan dezen spontanen wensch heeft het bestuur gevolg gegeven. In de toekomst gaat het anders. Maar deze collega moest de medaille hebben, wanneer hij 25 jaar tandarts zou zijn. En zoo is geschied.
